

Енси юл аша йоғоусан сирзәрзе булдырмау саralары

Иҫкәрмә-кағыз

Енси мөнәсәбәткә ингәндә йоға торған тереклек төрзәре күп, улар: паразит бөжәктәр, ябай заттар, кескәй бәшмәктәр, бактериялар, вирустар. Бындаи сирзәрзен һаны 30-ға яқын исәпләнә. Уларзың күбене кешенең енси функциянына заарлық килтерә, кешенең ата йәиһә әсә булыу мөмкинлеген сикләй. Түлхәзлек, эске ағзаларзың заарланыуы, җарында баланың үлеүе, баланың тыумыштан сирле булып тыуыуы – енси юл аша йоға торған сирзәрзен һөзөмтәһе. Енси юл аша йоккан кайын берзәре, вакытында дауаламағанда, инвалидлықка килтерә.

Был инфекциялар тәртипкә үйрәнүү үчүн сирзәрзен тормош алыш барған кешеләрдә туплана. Күп вакыт бындаи сирзәрзен тышкы билдәләре һизелмәй, кеше үзенең ауырығанын белмәүе лә мөмкин. Тышкы киәфәткә генә җарап, социаль йөзгә иғтибар биреп кенә был сирзәрзе танып булмай.

Никах теркәп кенә өйләнешеү, шиккәз, күп фажигәләрзән җоткара. Эммә, үкенескә қаршы, йәмғиэттә тәмәке, аракы, наркотиктар менән йәнәшә енси бозоклок та бар. Мөмкин булған хәтлем, сәләмәт юлға баңтырырға тырышып, без барынына ла өгөт-нәсихәттәребеззә еткерәбез.

Әйтеүебезсә, был сирзәрзән һақланыузың төп сараһы – енси мөнәсәбәттә бер партнёрлық.

Ата-әсә булыу өсөн якынлық қылышында, дайми презерватив кулланыу ыңғай нәтижә бирә. Презервативтың размеры һәм һақланыу вакыты иске алышыны ла шарт. Презерватив қына һақтай тип, уны рекламилау асылда дөрөс түгел. Шулай за, барыбер презервативты ғына булһа ла кулланыу кәрәк – ул күп венерик ауырыузардан һақтай, шул исәптән СПИД тип йөрөтөлгән сирзән дә. Бетлелек һәм җорсаңғы өсөн презерватив бар ни юк ни, тән тәнгә тейіхә, паразит күсә лә үрсей башлай. Ә сифилис үбешкәндә лә йоғоуы мөмкин, тиреләге сифилис йәрәхәтендә был сирзен микробтары бик күп була.

Енси бәйләнеш булып, презерватив кулланмағанда, өмөтһөзлөккә бирелмәйенсә генә бот араларын, енси ағзаларзы набынлап йыуырға кәрәк. Унан, кибенгәс, енес ағзаларын 0,001 % мирамистин иретмәһе менән эшкәртергә тәкдим ителә. Эшкәртеү өсөн башка дарыузар за бар: гибитан, цидипол, хлоргексидин h.b. Был сараларзы енси бәйләнештән һуң 2–3 сәғ. эсендә үтәп өлгөрөү мәслихәт. Был процедураны медицина белгесе башкарға бигерәк тә якшы.

Партнерзың сирле икәнлеге билдәле булһа, йоккан сир жалкып сыккансы алдан дарыузар кулланыу бар. Бынынын инде фәкәт табиб билдәләргә тейеш.

Тимәк, бер сара ла тулы гарантия бирмәй, ләкин йоқтормаузы 99,9 процентта якынлаштыра ғына. Қул һелтәп, бер нисек тә һақланмайынса торорға ярамай.

Сир билдәләре булһа, уларзың йәйелгәнен көтөп торорға кәрәкмәй. Сирзе башынан асықладап дауалағанда, якшы нәтижәләргә ирешеп була.

Дауалау йылдарға һузылмай, дарыузаң за азырак кәрәк, – пациентка ла файза, хөкөмәткә лә, табибка ла еңелерәккә төшө.

Врачтар енси бозоклок менән көрәшіләр лә, сирләгендәрзә тоткарыңыз кабул итә. Был сирзәрзен қайны бер билдәләрен әйтеп китеү кәрәк.

1. Бетлелек, корсанғы енси бәйләнеш вакытында йоға қална, башка сирзәрзән дә тикшеренеү талап ителә, сөнки күп осракта бер генә ауырыу түгел, бернисәхе бер юлы йоға.

2. Эс йәинің қорһактың ақсы өлөшө ауыртканда ла, енси юл аша йоккан ауырыу булыуы мөмкин.

3. Енси ағза ауыртса, әсетін, қысытса дерматологка тиzzән күренеү мотлак. Э инде ауыртмайынса қызарып қына торса, эренләһе, бетсәләһе, йәрәхәт хасил булна, үзе бөтә тиергә кәрәкмәй. Сифилис йәрәхәте қайны осракта үзе лә бөтә, ауыртмай за, ә сифилис ауырыуы дауаламайынса бөтмәй. Кешене иртә дарыулай башламағанда, сир тағы ла яманырак төс ала. Йәрәхәт төзәлеү әле ул сир бөтөү түгел.

4. Енси ағзалардан сит-ят шыйыкса бүленеп сығыуы ла сир билдәхе. Һейзек тә бәүел юлдарынан әсеттереп, ауырттырып сығырға тейеш түгел.

Төзеп әйтегендә билдәләр енси юл аша ғына йоккан сир икәнлеген күрһәтмәй. Вакытында дөрөс диагноз қуыту өсөн, башка сирзәргә қағылғанда ла без тиzzән: “Табибка күренегез!” – тип әйтер инек.

Дermатовенерологтар енси мөнәсәбәт һөзің үшінші сер икәнлеген аңлай. Курықмайынса, безгә вакытында килегез! Медицинала сер асылмаһын өсөн бөтә саралар за қарала. Бөтөнләй билдәһез булып талырға теләһегез, аноним тикшеренеү зә қаралған. Без, бары тик һөзің сәләмәт булыуғызы теләйбез. Һез сәләмәт булнағыз, башкаларға сир йокмаясак, ата һәм өсә бәхете булыуына ирешәсәкнегез, балаларығызын сәләмәт булып тынууына ла өмөт зур.

Бөгөндө көндә дерматовенерологтар һәр районда һәм һәр жалала бар. Республиканың беренсе номерлы тире-венерология диспансеры Өфөлә бер нисә урында кабул итә:

1. Затон биңтәхе, Союзная урамы, 37; “Кадеттар корпусы”, “Михайловка боролошо” тұкталыштары; тел. – 2-87-12-53;
2. Революцион урам, 58, түләүле һәм аноним хеzmәтләндерә торған бүлек; “Үзәк базар” тұкталышы; тел. – 2-72-56-06;
3. Индустрималь шоссе, 42; “ЙӘЙFOP базары”, “Азатлық ур.”, “Ит комбинаты” тұкталыштары; тел. – 2-42-38-51. Бында “Ышаныс” телефоны ла эшләй - 2-43-01-50.
4. Черниковская урамы, 42; “Суворова”, “Калинин райисполкомы” тұкталыштары; тел. – 2-65-30-35.
5. СССР-зың 50 йыллығы исемендәге урам, 45; “НУР театры” тұкталышы; тел. – 2-32-16-44. Бында “Ышаныс”-“Доверие” үсмөрзәр үзәге лә эшләй; тел. – 2-48-89-85.

Төзөүсөләр: Төхватуллина Ф.З., Солтанова З.З., Хәйзәров М.М. – Республиканың беренсе номерлы тире-венерология диспансеры дерматовенерологтары: